

VISI LIETUVOS ŽEMĖS ŠVENTIEJI, MELSKITE DIEVĄ UŽ MUS!

STAČIATIKIŲ LIETUVA

Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios laikraštis

2023 m. spalio Nr. 11

www.orthodoxy.lt

facebook.com/orthodoxy.lt

Vilniuje bus galima pagerbti Surdegio Dievo Motinos ikoną

► Pernai, palaimimus metropolitui, pirmą kartą per 20 metų iš Kauno į Vilnių buvo atvežta Surdegio Dievo Motinos ikona. Nusilenkti šventajam paveikslui atėjo tūkstančiai tikinčiųjų. *Aleksiejaus Litvinovo nuotr.*

Palaiminus Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios vadovui metropolitui Inokentijui, viena svarbiausių Lietuvos stačiatikiams šventenybių - Surdegio Dievo Motinos ikona vėl atkeliaus į Vilnių.

Stebuklingasis paveikslas Vilniaus Šventosios Dvasios vienuolyną (Aušros Vartų g., 10) pasieks spalio 7, šeštadienį. Prie įėjimo į šventovę 8.55 val. ją pasitiks hierarchai. Paskui ikoną iškilmingai įneš ir pastatys šventovės viduryje. Prasidės Dieviškoji Liturgija, kurioje dalyvaus visi mūsų Bažny-

čios dvasininkai ir iš įvairių Lietuvos miestų gausiai susirinkę parapijiečiai.

Pasibaigus Liturgijai (apytikriai 11.15 val.) prasidės didžiulė religinė procesija su stebuklingąja Surdegio Dievo Motinos ikona. Procesija judės Didžiąją gatve pro senąsias Nikolajaus ir Paraskevės šventoves link Skaisčiausiosios katedros (Maironio g., 14). Šalia šv. kankinės Paraskevės cerkvės, kur, palaiminus Vilniaus ir Lietuvos metropolitui Inokentijui, meldžiasi pabėgėlių iš Ukrainos stačiatikių bendruomenė, eisena trum-

pam sustos pasimelsti už krūvino karo Ukrainoje pabaigą. Priėjusi Skaisčiausiosios katedrą (Prečistenskij sobor), procesija tęsis: jos dalyviai apeis aplink šventovę, po to šventoji ikona bus įnešta į jos vidų. Po intencinių pamaldų visi norintys galės tradiciškai pereiti po iškelta ikona. Be to, tikintiesiems bus įteiktos mažos Surdegio Dievo Motinos ikonos - atminimui apie šios šventenybės atnešimą į sostinę.

Tai jau antras Surdegio ikonos atnešimas į Vilnių per pastaruosius 20 metų. Palaiminus metro-

politui Inokentijui, jos atnešimo į sostinę tradicija atgaivinta pernai.

Surdegio Dievo Motinos ikonos istorija susijusi su Surdegio miesteliu, esančiu netoli Panevėžio. Ten, 1530 m., šalia cerkvės, virš ten esančio šaltinio, iš kurio vietos gyventojai sėmėsi vandenį, atsirado ikona. Vėliau ten buvo įkurtas vienuolynas, ir šis stebuklingasis paveikslas tapo pagrindine jo šventenybe.

Nuo Antrojo pasaulinio karo laikų nuolatine Surdegio ikonos buveinė yra Kauno Apreiškimo katedra.

Metropolitai Inokentijus – apie Kristaus Kryžių

2 psl.

Vilniuje atidarytos Teologijos studijos

3 psl.

Bažnytinis kalendorius

4-5 psl.

Bažnyčios naujienos

6-7 psl.

Šventovė uostamiestyje

8 psl.

► Surdegio Dievo Motinos ikonos apsilankymo Vilniuje programa

SPALIO 7

8.55 - Ikonos sutikimas Šventosios Dvasios vienuolyne (Aušros Vartų g., 10).

9.00 - Dieviškoji Liturgija Šventosios Dvasios vienuolyno katedroje.

11.15 - Religinė procesija su stebuklingąja ikona nuo Šventosios Dvasios

vienuolyno iki Skaisčiausiosios katedros (Maironio g., 14).

11.45 - Intencinės pamaldos Skaisčiausiosios katedroje; galimybė pereiti po šventuoju paveikslu; ikonų dalijimas atminimui ir religinės procesijos dalyvių vaišės katedros šventoriuje.

SPALIO 7-13

Pagerbti Surdegio Dievo Motinos ikona bus galima visas jos buvimo Vilniuje dienas, kai bus atidaryta Skaisčiausiosios katedra. Prie stebuklingojo paveikslo kasdien vyks intencinės pamaldos.

ISSN 2783-7173

9 772783 717000

Mums, krikščionims, Kristaus Kryžius yra Dievo galybė

Vilniaus ir Lietuvos metropolitas INOKENTIJUS

Brangūs broliai ir seserys Kristuje!

Neseniai šventėme didžiąją Šventojo Kryžiaus Išaukštinimo šventę. Šią dieną girdime apaštalo Pauliaus žodžius, padedančius suprasti pačią krikščionybės esmę. Apaštalas sako: „Kristus nesiuntė manęs krikštyti, bet Evangelijos skelbti, tiksliai ne žodžių išmintimi, kad Kristaus kryžius neliktų be galios. Mat žodis apie kryžių žydams yra papiktinimas, pagonims - kvailystė, o mums, einantiems į išganymą, jis yra Dievo galybė“ (1 Kor 1, 17-18, 23). Apaštalas liudija, kad jokia žmogiška išmintis negali suvokti Išganytojo Kryžiaus aukos slėpinio.

Jei bandytume suvokti Kristaus pasiaukojimą, gyvenimą ir kančias, žvelgiant iš dabartinėje visuomenėje vyraujančių idealų ir vertybių perspektyvos, visa tai iš tiesų atrodytų beprotiškai. Išties žmogiškąjį supratimą pranoksta tai, kad esame išganyti į pasaulį atėjusiu Dievo Sūnumi, Kuris pakilo ant kryžiaus, ištvėrė užgauliojimus, įžeidinėjimus, patyčias ir nuplakimą už visą žmoniją. Esame bejėgiai suprasti, kokia yra Dieviškosios išminties bei Dieviškosios Apvaizdos gelmė ir galybė. Galime tik atverti savo širdis šiai išminčiai ir šioms Dievo darbams, ir, atvėrus širdį, pradėti suprasti - ne skambių formuluočių dėka, bet širdimi, - ką Kristus reiškia kiekvienam iš mūsų. Būtent toks žmogiškas Dieviškojo žodžio suvokimas pažadina tikėjimą - ir žmonės, susitikę su Kristumi, pradeda suprasti, kad vienintelis raktas, paaiškinantis Kryžiaus slėpinį ir Visagalio Dievo kančią, yra meilė. Tik meilė galėjo būti ta priežastimi Viešpačiui, ir iš tiesų ja buvo, dėl kurios Jis, Dievo Sū-

► „Savo kryžių turime nešti didžiai nuolankiai ir nuolat meldamiesi“, - rašo Vilniaus ir Lietuvos metropolitas Inokentijus. Aleksiejaus Litvinovo nuotr.

nus, tapęs Žmogaus Sūnumi, priimtų visą kančios našta už visus žmonės.

Šią Kryžiaus auką esame pajėgūs suvokti ir todėl, kad randame atitiktį savo pačių gyvenime. Koku atveju žmogus gali pasiaukoti dėl kito? Tada, kai visų pirma, jis tą žmogų myli, o ne dėl kitų priežasčių, nors ir visko pasitaiko. Iš tiesų, kai širdyje viešpatauja meilė, žmogus yra pasirengęs laisva valia aukotis vardan kito. Štai kodėl Viešpats sako: „Nėra didesnės meilės, kaip gyvybę už draugus atiduoti“ (Jn 15, 13). Taip elgiasi iš tikrųjų tikintis ir mylintis žmogus.

Lengva ar sunku būti tikinčiu žmogumi? Lengva, nes tokia yra žmogaus prigimtis. Maištauti

prieš Dievą - tai lygu maištui prieš save patį, prieš savo įgimtą dorovę, prieš Dievo paveikslą, įdėtą kiekviename žmoguje. Šia prasme galime teigti, kad gyvenimas pagal Dievo įstatymą yra gyvenimas pagal žmogaus prigimtį. Tačiau tai ir sunku, nes daugybė žmonių, nepažindami Dievo, gyvena pagal kitus gyvenimo dėsnius, turi visiškai kitokius tikslus, išpažįsta kitas vertybes. O mūsų laikų pavojus - jog būtent šie tikslai ir vertybės, kilę ne iš Dievo, šiandien visai žmonijai pateikiami kaip tam tikras modernus žmogiškosios būties santvarkos idealas. Taip yra todėl, kad žmogaus dorovinę prigimtį temdo nuodėmė - užtemdo protą ir iškraipo gyvenimo gaires. Apaštalo Pauliaus žodžiai šį prieš-

taravimą mums patvirtina: vieniems žodis apie Kryžių yra papiktinimas, kitiems - kvailystė, o mums, einantiems į išganymą - Dievo galybė. Ir kol žmonėms žodis apie Kryžių bus Dievo galybė, tol jie galės būti išganomi. Nepaisydami savo silpnybių, nuopolių, nuodėmingumo, jie eis į Kristų, nusilenks prieš Jo auką, prieš Jo Kryžių.

Viešpats Evangelijoje sako: „Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, tepasiima savo kryžių ir teseka manimi“ (Mat 16-24). Savęs išsižadėjimas ir savo kryžiaus pakėlimas atskleidžia mūsų tikrąjį pašaukimą ir tikslą. Kryžiaus nešimas - tai kelias į sielos išganymą. Viešpats davė mums žemiškąjį gyvenimą, kad išmok-

tume viltingai, tvirtai ir ryžtingai nešti savo kryžių. Viešpats praleidžia įvairias vidines ir išorines kančias - ligas, dvasinius išgyvenimus, širdies ramybės stoką ir sąžinės priekaištus, artimųjų netektį, šeimos problemas, vientatvę, įžeidimus, pažeminimus bei daugybę kitų įvairių gyvenimo negandų. Visa tai yra mūsų kryžius. Ir mes turime nešti savo kryžių su dideliu nuolankumu, su nuolatine malda, nesiskųsdami, dėkodami Dievui už šiuos kentėjimus, už viską, ką Dievas mums siunčia. Taip pat visada prisiminkime, kad tai, ką Dievas mums siunčia, yra mūsų pačių labui, mūsų sielų išganymui. Kuo stipresnis žmogaus tikėjimas, kuo aukštesnė jo moralė ir kuo jis dvasiškai stipresnis - tuo jam tai darosi aiškiau ir suprantamiau, jam lieka tik žavėtis Dievo Išmintimi.

Savo Kryžiaus auka Viešpats padeda mums giliai ir tvirtai įsisaivinti maloningą, išganingą tiesą, kad nėra kito kelio į dangų, kaip tik kryžiaus nešimas savo laisva valia. Tai turėtume daryti tik iš meilės Kristui, kantriai kęsti ganėtinai mažus vargus, palyginus su beribe kančia ir skausmu, kuriuos Kristus iškentėjo dėl kiekvieno iš mūsų. Kantriai eidami savo išganymo keliu iš žemės į Dangų, į mūsų Viešpaties Išganytojo Jėzaus Kristaus Karalystę, įgykime mūsų išganymui svarbiausią širdies savybę - nuolankumą. Kartu su malda jis padeda mums įgyti Dievo malonę, t. y. dvasinę jėgą, kurios padedami įveiksime visus gyvenimo kelionės sunkumus, ir kuri galiausiai atves mus į Dangaus Karalystę. Todėl, brangūs broliai ir seserys, kad ir kas mums nutiktų šiame gyvenime, kartu su šventuoju Jonu Aukšaburniu sakykime: „Ačiū Dievui už viską!“, ir toliau taip pat tvirtai eikime Kristaus nurodytu keliu, nešdami savo gyvenimo kryžių.

Žvakių kioskus pasiekė stačiatikių kalendoriai 2024 metams

Mūsų šventovių žvakių kioskelius pasiekė nauji kalendoriai, kuriuose bus ypatingai tikinčiųjų gerbiamų Dievo Motinos ikonų bei įvairiuose Lietuvos miestuose esančių Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios šventovių atvaizdai.

Stalo kalendorius «Lietuvos krašto Užtarėja»

Surdegio, Vilniaus, Aušros vartų, Pažaislio ir kitos Dievo Motinos ikonos yra čia, šalia mūsų, Lietuvos šventovėse. Šių ikonų, kurioms Lietuvos tikintieji reiškia išskirtinę pagarbą, atvaizdai yra kalendoriuje „Lietuvos krašto Užtarėja“. Šiose mūsų širdžiai mielose šventosiose ikonose įamžintas mūsų Užtarėjos ir nedelsiančios Pagalbininkės paveikslas. Kalendoriuje nurodytos stačiatikių šventės, pasninkai, ypatingosios mirusiųjų atminų dienos.

Pakabinamas kalendorius «Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios šventovės»

Į šias šventoves mes einame melstis, jose mes įtikėjome, čia krikštijome savo vaikus, čia vyksta mūsų išėjusiųjų artimųjų atminai. Šiam mūsų unikaliai kalendoriui buvo padaryta daugybė puikių

nuotraukų, kuriuose mums brangios Lietuvos šventovės parodytos neįprastu rakursu. Kalendoriuje nurodomos šventųjų pagerbimo dienos, pasninkų, dalinio maisto ribojimo bei specialiosios atminų dienos.

Kalendorius-knygelė su rinktinėmis maldomis ir tropais

Tai tradicinis stačiatikių bažnytinis kalendorius - knygelė, kurioje pateikiama visa stačiatikiui būtina informacija:

- šventųjų pagerbimo dienos;
- Evangelijos skaitiniai visoms metų dienoms;
- rinktiniai švenčių tropai ir maldos.

Patogumo dėlei visos datos kalendoriuje nurodomos tiek pagal senąjį, tiek pagal naująjį stilių. Be to, pažymėti pasninkai ir savaitės visai be pasninkų. Viršelį puošia Vilniaus Dievo Motinos ikona.

Vilniuje atidarytos stačiatikių Teologijos studijos

2023 m. spalio 1 d. palaiminus Vilniaus ir Lietuvos metropolitui Inokentijui, Vilniuje, Šventosios Dvasios vienuolyne, įvyko iškilmingas Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios Teologijos studijų atidarymas. Mokslai skirti būsimiems dvasininkams, katechetams, choro vadovams ir giedotojams, taip pat ikonų tapytojams rengti.

Šią džiugią dieną Teologijos studijų dėstytojai ir studentai, atvykę į Vilnių iš įvairių Lietuvos miestų, susirinko į pamaldas Šv. Dvasios vienuolyno katedroje ir prašė Dievą pagalbos studijuojant bei tarnaujant Bažnyčiai.

Prieš iškilmingą bendrą susirinkimą, dalyvaujant Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios vadovams ir klero nariams, įvyko intencinės pamaldos, prašant sėkmės šiai gerai veiklai. Tarnavo Šventosios Dvasios vienuolyno dekanas, igumenas Antonijus (Gurinovičius).

Vėliau vienuolyno konferencijų salėje įvyko pirmasis Teologijos studijų vadovybės ir dėstytojų organizacinis susitikimas su studentais. Sveikinimo žodį tarė Vilniaus ir Lietuvos metropolitas Inokentijus.

► Teologijos studijų atidaryme dalyvavo daugiau nei 80 Lietuvos stačiatikių parapijų narių, kurie mokysis kuriame nors iš keturių skyrių: ganytojų, katechezės, chorinio dirigavimo bei giedojimo ir ikonų tapyto. Vacio Valužio nuotr.

Pasak jo, Teologijos studijų pradžia yra rimtas ir atsakingas sumanymas, kurio tikslas - rengti kvalifikuotus darbuotojus mūsų Bažnyčiai.

Kreipdamasis į pirmakursius hierarchas ordinaras tarė:

„Turiu pasakyti, kad labai daug iš jūsų tikiuosi. Kai susitikdavome su jumis per atrankos pokalbius, išvylgiau jumoje būsimus ganytojus ir Bažnyčios tarnautojus. Esu tikras, kad Viešpats mus

visus čia surinko neatsitiktinai. Todėl prašau jus būti maksimaliai uolius ir trokštančius nuveikti ką nors dėl Kristaus ir kitų žmonių labai. Tikiuosi, kad šį sudėtingą Bažnyčiai metą būsite išvermin-

gi ir ištikimi Dievui bei mūsų Bažnyčiai“.

Teologijos studijų vadovas Trakų vyskupas Ambrosijus papasakojo, kaip bus organizuotas mokymo procesas ir supažindino studentus su dėstytojais. Mokymas bus akivaizdinis ir vyks penktadieniais ir šeštadieniais. Iš kitų miestų atvykę studentai gyvens Šventosios Dvasios vienuolyno teritorijoje.

Iš viso į teologijos studijas priimti 82 stojantieji. Choro vadovų ir giedotojų skyriuje mokysis 27 asmenys. Į ganytojų skyrių įstojo 22 žmonės, į ikonų tapybos ir katechezės skyrius - atitinkamai 17 ir 16 žmonių. Mokymo procesas tęsis 2 metus. Bendradarbiaujant su Lenkijos Stačiatikių Bažnyčios dvasinėmis mokyklomis, ganytojų skyriaus absolventai galės stoti išsiskirti į 2-ąją Varšuvos kunigų seminarijos kursą.

Visiems pirmakursiams buvo įteiktos dovanos - stačiatikių bažnytinių kalendorių 2024 metams rinkiniai, kuriuose pavaizduotos Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios šventovės ir Lietuvoje gerbiamos ikonos.

Katecheto tarnystė: žodžiu ar pavyzdžiu?

Trakų vyskupas Ambrosijus Teologijos studijų vadovas

Palaiminus Vilniaus ir Lietuvos metropolitui Inokentijui, spalio 1 Vilniuje pradėtos arkivyskupijos Teologijos studijos. Viena šių studijų krypčių - katechetų rengimas. Ko bus mokomi ir kuo tapti pašaukti žmonės, pasirinkę šią kryptį?

Graikų kalbos žodis „katechizavimas“ reiškia „skelbimas“, „mokymas žodžiu“ (kat - echeo), o katechetais Bažnyčia vadina žmones, kurie norinčius krikštintis rengia šiam Slėpiniui. Pirmuosius krikščionybės amžius katechizavimui buvo skiriama itin daug dėmesio. Pasirengimas Krikštui galėjo tęstis nuo 40 dienų iki trejų metų. Asmuo įtikėjęs Kristų iš pradžių turėjo gerai pažinti krikščionybės tiesas, reguliariai dalyvauti pamaldose - visu savo gyvenimu liudyti ištikimybę Kristui. Tik tada jis galėjo krikštintis. Į gera atsimaunęs gyvenimas - tai nuoširdaus tapimo krikščioniu kriterijus ir neformalus krikštas.

Deja, dabar žmonės Krikšto Sakramentą dažnai laiko tik gera tradicija ir nesupranta visos jo slė-

piningos, mistinės gelmės. Taip pat, pasitaiko, kad žmogus nori pats krikštintis ar krikštinti savo vaiką dėl prietaringų paskatų: kad „būtų apsauga“.

Krikščionybė moko žmones vadovautis nepaprastai svarbiais įsakais: mylėti artimą, atjausti, būti gailėstingiems, o gerus žmonių jausmus stiprina Slėpinių teikiama malonė. Tada šie žmonės ir savo įprastame, pasaulietiška gyvenime stengiasi nenukrypti nuo krikščionybės vertybių: vengia blogio, imasi gėrio darbų. Tiems, kurie krikštijosi formaliai, neišgilinę į tai, ką reiškia Slėpiniai, kokie jie svarbūs, išskyla grėsmė ir krikščionimis būti tik formaliai.

Tad pasirengti Bažnyčios Slėpiniams yra nepaprastai svarbu. Čia negalima apsiriboti būtinu tikėjimo dalykų - Tikėjimo Išpažinimo (Credo), svarbiausių maldų žinojimu, bet dar reikia, kad žmogus po truputį įsitrauktų į Bažnyčios gyvenimą, į pamaldų eigą ir keistųsi jo sąmonė, požiūris į gyvenimą bei jo prasmę.

Dėl didelio krūvio vienam dvasininkui sudėtinga įveikti šią užduotį. Tarp jo pagalbininkų turi būti deramai parengtų žmonių, galinčių padėti neseniai įtikėjusiems asmenims, kad jie galėtų gyventi taip kaip dera krikščionims.

Arkivyskupijos Teologijos studijų paskirtis - padėti dvasininkams, tenkinant tokių pagalbininkų, katechetų, poreikį.

Kažin ar dabar būtų įmanoma atgaivinti senovėje krikščionių Bažnyčios praktikuotą parengimą Krikšto Slėpiniui, besitęsiantį

ne vienerius metus. Šiuolaikiniai žmonės dažnai nejučia poreikio rimtai ir išsamiai imtis kokių nors dalykų nagrinėjimo. Deja, tai pasakytina ir apie religiją, todėl norintieji krikštintis, tapti krikščionimis ar pageidaujantieji daugiau sužinoti apie Stačiatikybę nelinkę ilgai katechizuotis ir dar padedami katecheto.

► Būsimieji katechetai, dvasininkai ir kiti Bažnyčios tarnautojai, giedotojai ir ikonų tapytojai susirinko Šventosios Dvasios vienuolyno konferencijų salėje į iškilmingą Teologijos studijų atidarymą. Vacio Valužio nuotr.

Tai mūsų laikų, mūsų gyvenimo realija, į kurią dera atsižvelgti. Todėl dabar katechizavimas dažnai prasideda, kai į šventovę atėjęs žmogus kreipiasi į budintįjį ar į asmenį, dirbantį žvakių kioske. Būtent šie Stačiatikybę išpažįstantys krikščionys pirmieji sutinka žmogų, kuris iki tol gal nebuvo peržengęs šventovės slenkščio. Kai tai nutinka, sunku pervertinti šventovėje tada esančių žmonių tarnystės svarbą. Juk nuo jų geranoriškumo, nuo išmanymo bei nuo pokalbio su šventovėje apsilankiusiu asmeniu dvasinio dėmens

gali priklausyti nei daugiau nei mažiau kaip tolesni jo saitai su Bažnyčia. Yra buvę, kad atsitiktinai, iš smalsumo užsukę į cerkvę žmonės, pabendraavę su joje buvusiais tarnautojais, kurie per kelias minutes sugebėjo su meile, suprantamai, su išmanymu jiems perteikti svarbias dvasines žinias, po to vėl ten lankėsi ir galiausiai pritaipo šventovėje.

mai kalbėti su žmonėmis, atėjusiais į šventovę. Pirmiausia, ko čia reikėtų išmokyti - nepakenkti: nieko neatstumti, o priešingai - sušildyti savo meile ir dėmesiu, pradžiuginti žiniomis, dvasinio gyvenimo patirtimi ir sugebėjimu atsakyti į visus svarbius klausimus. Siekiant šio tikslo Teologijos studijose į programą būsimiems katechetams numatomas ir psichologijos pagrindų kursas. Jis turėtų padėti profesionaliau bendrauti su žmonėmis: atsižvelgiant į jų psichologines ypatybes. Tačiau visų pirmą pats katechetas turi gyventi maldingai, dvasingai, o tokios gyvenimo dėka ir kyla geranoriškas požiūris į kitus, kuris reikiiasi veiklia meile.

O bendrai paėmus katechetų veikla šventovėje, be abejo, gali būti labai įvairi ir išsami. Kaip jau minėta, tai gali būti tarnystė žvakių kioskelyje ir suaugusiųjų rengimas dalyvavimui Bažnyčios Slėpiniuose, ir užsiėmimai su vaikais bei su paaugliais, kuriems, suprantama, reikia skirti ypatingą dėmesį. Ir tai dar toli gražu ne viskas.

Kartu ne tik katechetai, bet ir visi kiti stačiatikiai krikščionys pašaukti liudyti savo tikėjimą. Daugelis iš įstojusiuoju į katechezės skyrių yra tos ar kitos pasaulietiškos profesijos atstovai, kurių darbas reikalauja bendrauti su daugeliu žmonių. Žinios ir įgūdžiai, kurių jiems suteiks šie mokslai, padės jiems tapti Dievo žodžio skleidėjais, o svarbiausia - Jo įsakų vykdytojais ir už šventovės ribų. Šioje veikloje tepadedama mums visiems mūsų Viešpats Jėzus Kristus!

Malonė nušvietė tavo gyvenimo žygdarbius...

Spalio 7 d. Bažnyčia pagerbia Vilniaus Šventosios Dvasios vyrų vienuolino įkūrėjo ir pirmojo vadovo, šventojo Leontijaus (Karpovičiaus) atminimą (kadangi tą dieną Vilniuje, Surdegio Dievo Motinos ikonos atvykimo garbei, vyks gausi religinė procesija, šio šventojo minėjimas perkeltas į 5 d.). Šio didžio Stačiatikybės išpažinėjo 403 metinių proga skelbiame monografijos apie šv. vienuolį, Vilniaus archimandritą Leontijų autorės, filologijos mokslų daktarės Liubovės LEVŠUN, straipsnį.

Išliko labai nedaug faktų apie šv. vienuolio Leontijaus (1580-1620) gyvenimą. Net nežinoma, ar jis iš viso buvo aprašytas. Labiau ar mažiau tiksliai biografijos duomenys gali būti atkurti remiantis tos epochos dokumentais. Tai „Kazanį na pogreb otca našego Leontija Karpoviča“ („Žodis, skirtas mūsų tėvo Leontijaus Karpovičiaus laidotuvėms“), kurį tarė Meletijus (Smotrickis); nežinomo autoriaus „Lament sveta ubogich na prestavlenije otca našego Leontija Karpoviča“ („Varguolių pasaulio rauda mirus mūsų tėvui Leontijui Karpovičiui“); metropolito Petro (Mogilos) užrašų knygutėje parašytas kunigo vienuolio Isajo (Trofimovičiaus) liudijimas; paminėjimas Zacharijaus (Kopystenski) „Palinodijoje“. Nors visi šie duomenys labai šykštūs, o dažnai ir prieštaraujantys, bet ir tų negausių faktų pakanka, kad suvoktume: šventasis Leontijus - vienas ryškiausių šalies, tautos, epochos šviesulių. Jis buvo ištikimas Stačiatikybės šalininkas, įkūręs Vilniaus Šventosios Dvasios vienuolyną ir tapęs pirmuoju jo archimandritu; jis buvo to meto autoritetingas Bažnyčios ir visuomenės veikėjas, steigęs ir vadovavęs stačiatikių brolijoms, kurios priešinosi unitų priespaudai. Be to, jis buvo populiarus pamokslininkas, kurio mielai klausėsi ir kitatikiai (amžininkai ji lygino su Jonu Aukšaburniu). O dar jis buvo profesionalus redaktorius ir leidėjas, talentingas pedagogas, mąslus teologas, uolus tikėjimo išpažinėjas. Žmogus - legenda, neeilinė asmenybė, kuri kaip ir visos išskirtinės asmenybės, yra patraukli bei mįslinga. Dievo valia ir dėl savo paties pažįturį šventasis Leontijus pateko į patį tragiškų įvykių sūkurį, kuris susijęs su kiekvienam stačiatikiui skaudžiu faktu: „Bresto (Brastos) Bažnytine unija. Šventasis Leontijus - vienas nedaugelių, ištvėrusių persekiojimus, kentėjusių ir nei palūžusių, nei tapusių piktais dėl kankinimų, bet nešusių savo kryžių iki pabaigos, išsisaugojusių ištikimybės savo tikėjimui ir tautai.

Būsimasis vienuolis Leontijus, o iš pradžių - Longinas Karpovičius kilęs iš Pinsko pavieto (apskrities), šlėktų dvasininkų šeimos. Yra pagrindo laikyti jį Pinsko pilies cerkvėje tarnavusio protopopo Michailo Fiodorovičiaus Karpovičiaus (m. 1598) jaunesniuolu sūnumi. Longinas veikiausiai mokėsi Pinske, Leščės vienuolyno, o vė-

► Šv. vienuolis Leontijus (Karpovičius) buvo Šventosios Dvasios vienuolino įkūrėjas ir pirmasis jo vadovas. Yra duomenų, liudijančių, kad šventosios jo relikvijos iš pradžių buvo šiame vienuolyne, todėl gali būti, kad ir dabar kažkur čia ilsisi.

liau - Vilniaus stačiatikių Švenčiausiosios Trejybės brolijos mokykloje. Yra niekuo neparemtų priedaidų, kad jis mokėsi Ostroge. Šventasis gerai išmanė su krikščionybėje susijusius dalykus, laisvai kalbėjo graikiškai, mokėjo lotynų, bažnytinę slavų, lenkų ir vadinamąją rusėnų kalbą, vartotą Didžiojoje Lietuvos kunigaikštystėje. Jo mokytojai buvo Kirilas Lukaris ir Steponas Zizanijus. Sulaukęs pilnametystės Longinas tapo aktyvus visuomenininkas, minėtos brolijos „tarnas ir raštvedys“; jis patarnavo cerkvėje, špitolėje, darbavosi cerkvės statyboje, atstovavo brolijai seimuose, o maždaug 1600 m. ėmė vadovauti brolijos spaustuvei (vietoj žuvusio Stepono Zizanijaus). Be to, maždaug nuo 1605 m. ėmė dėstyti brolijos mokykloje.

1609 m. Longinas atstovavo brolijai Varšuvos seime. 1609 - 1610 metų pradžioje (ne anksčiau nei sausio 4) buvo uždarytos visos Vilniaus stačiatikių cerkvės, o dvasininkai uždrausti ar išvaryti, Longinas tapo Vilniaus Šventosios Dvasios vienuolino broliu Leontiju, o neužilgo ir kunigu vienuoliu; po to - vienuolyno vadovu, archimandritu. Vienuolyną jis pertvarkė į cenobitinį (vadovaudamasis Bazilijaus Didžiojo regula 1618 m. sudarė savąją).

1610 m. balandžio 7 Leontijų, kuris buvo pagrindinis brolijos spaustuvininkas, valdžia suėmė ir, įsakius karaliui Žygimantui III, jis buvo įkalintas rotušėje, nes buvo atspausdinta knyga „Frinos“. Le-

ontijus buvo ne tik kvočiamas, bet ir žiauriai kankinamas, tačiau ir tai neprivertė išsižadėti Stačiatikybės, todėl jis buvo sukaustytas ir įmestas į „duobę“. Brolija pateikė skundą Tribunolui, siekdama išlaisvinti archimandritą. Tačiau maždaug metus šio skundo niekas nesvarstė, o po to Tribunolas nutarė perduoti Karpovičiaus bylą svarstyti „seimo nuožiūra“. „Dvokiančio kalėjimo“ požemių „tamsybėse“ šventasis Leontijus išbuvo dvejus metus. Atgavęs laivę jis tęsė ganytojo, pamokslininko, vienuolyno vadovo veiklą, vėl rūpinosi spaustuovės darbu, pats vertė ir rinko leidinius, kuriuos reikėjo spausdinti, kad vienuolyne vyktų normalus religinis gyvenimas.

► Šv. vienuolio Leontijaus (Karpovičiaus) ikona.

Be to, šventasis tapo brolijos mokyklos rektoriumi. Jam vadovaujant 1613-1617 iškilo mūrinis mokyklos pastatas. Buvo reformuota ir pati mokykla: joje jau veikė penkios klasės. Jose mokyta lotynų, rusėnų bei slavų ir graikų kalbų.

Ne vėliau nei 1613 m. pavasarį jis tapo ir brolijos vadovu. Tais pačiais metais (kiti duomenys nurodo 1616 m.) jis išrenkamas kandidatu į vyskupus (tampa „pavadinuoju“ vyskupu). 1615 m. rudenį jis rengė spaudai naujausius savo pamokslius: „Viešpaties atsimaitymas“ ir „Švenčiausiosios Dievo Gimdytojos Užmigimas“.

Archimandrito Leontijaus laikais Vilniaus Šventosios Dvasios vienuolynas tampa priešinimosi centru. Vienuolynas ima globoti jau veikiančius vienuolynus (Minsko, Ceperskio ir kt.) bei steigia naujus (Mogiliavo, Buiničo ir kt.). Vilniaus Stačiatikių brolija turi šalininkų ir narių visoje Didžiojoje Lietuvos kunigaikštystėje. Ji glaudžiai bendradarbiauja su Lvovo brolija. Meletijus (Smotrickis) liudija, kad Leontijus Vilniaus bažnyčią, kurioje pamaldumas buvo išblėsęs, Kristaus malonės dėka sugebėjo atgaivinti; ji vėl tapo vaisinga ir didžiai derlinga, nes joje atkurti pirmovinės Bažnyčios šventieji papročiai.

1620 m. į Kijevą atvykęs Jeruzalės Patriarchas Teofanas rengėsi Lietuvos stačiatikiams iššventinti metropolitą ir 4 vyskopus. Tačiau dėl ligos šv. Leontijus nepajėgė ten

keliauti. 1620 metų rugsėjo 24/ spalio 7 išpažinėjas mirė. Arkivų kupas Meletijus (Smotrickis) švę tąjį Leontijų atgiedojo 1620 m. lapkričio 2. Savo žodyje jis atkrypė dėmesį į tai, kad garbingosi Leontijaus relikvijos yra nedūlačios: „Apie šio šventojo išpažinė ir kankinio kantrumą byloja žaidos nuo pančių, likusios jo kūruriame gyvybė užgeso jau prieš šešias savaites, bet jame gyvena čios Švenčiausiosios ir Gaivinačiosios Dvasios malonės dėka tebelieka, koks buvęs, nėra net d lėsių kvapo“.

Nedūlančios šventojo Leontijaus relikvijos buvo patalpint Šventosios Dvasios cerkvėje: aptai Meletijus (Smotrickis) sakė pradžioje minimame „Žodyje“ (162 bei 1633 m. paskelbtame Petro (Mogilos) darbų pašlovinime („Mnemozin slavy, del i trudpreosviaščennogo v Boze otca F tra Mogily“). Vėlesnių liudijimų apie relikvijas neaptikta.

Archimandritui Leontijui pirmus dešimtmečius po mirties buvo reiškiamas pagarba kaip šventajam: tai matyti iš Zacharijaus (Kopystenski) „Polinodijos“; 1633 m. paskelbto Petro Mogil pašlovinimo bei iš šv. kankinio vienuolio Afanasijaus Brastieč „Dienoraščio“ („Diaruš“; 1648 m.). Tačiau neliko nei dokumentų įrodančių kanonizavimą, nei gyvenimo aprašymo, nei jam skirtų maldų, nei ikonų, nors pastarą matyt, buvo nutapyta, nes išlikusiame epitafijų rinkinyje, kuri baigiama pradžioje minima „Varguolių pasaulio rauda...“ („Lament sveta ubogich...“), išliko trumpas žodinis jos aprašymas: Jame sakoma: „Viena ranka laigėlė, kita - knyga, ten pat yra ir smilkytuvas...“ Po to aiškinamą simbolizuoja tai, kas pavaizduota. „Gėlė, žiedas - ilgai nesitęsęs gyvenimas; knyga - sąžinės skaidumas, geri darbai, kurie ponia išganymą. O tada - Dangun žengimas.“

Leontijaus Karpovičiaus amžininkai su jo asmenybe siejo veržtiesia, trumpalaikį Stačiatikybės gimimą Didžiojoje Lietuvos kunigaikštystėje XVII a. pradžioje. Šventasis į vienuolius priėmė Meletijų Smotrickį, Isają Trofimovičių, Josifą Bobrikovičių. Pastarą mokiniu tapo minėtasis šv. kanonys Afanasijus Brastietis.

2011 metų balandžio 4 Baltarusijos Stačiatikių Bažnyčios Sinodas nusprendė paskelbti Vilniaus archimandritą Leontijų (Karpovičių) vietos šventuoju ir priskirti šventiesiems vienuoliams.

2011 metų gegužės 15 Minsko Petro ir Povilo katedroje, įvyk Vilniaus archimandrito Leontija (Karpovičiaus) kanonizavimas.

2019 metų rugpjūčio 30 Rusijos Stačiatikių Bažnyčios Šventas Sinodas įvedė visų Lietuvos šventųjų pagerbimo šventę. Šiems šventiesiems pelnytai priskirtas ir Vilniaus archimandritas Leontijus (Karpovičius).

Klausimai kunigui: Ar mano krikštas tikras?

Į parapijiečių klausimus atsako Šventosios Dvasios vienuolyno katedros kunigas Olegas ŠLIACHTENKO.

- Kokie turėtų būti mirusio tėvo atminai? Ar pakanka atminų rašelių, ar reikia atskirų egzekvijų bei duoti išmaldą? Jeigu taip, kada konkrečiai turėtų vykti egzekvijos ir į ką reikėtų kreiptis, ką sakyti? Prašau paaiškinti.

Vitalijus

- Brangusis Vitalijau, svarbiausia, iškiliausia malda mūsų Bažnyčioje - Liturgija. Nėra nieko, kas ją pranoktų. Tikrasis dalyvavimas Liturgijoje - dalyvavimas Eucharistijoje, t.y. Švenčiausiųjų Slėpinių priėmimas. Liturgijos eigoje vyksta ir mūsų mirusiųjų atminai. Šie atminai - tai mūsų dalyvavimas jų pomirtiniame gyvenime, tai meilės raiška. Egzekvijos - intencinės pamaldos, kurios paprastai vyksta tada, kai žmogus dėl kokios nors priežasties negali da-

lyvauti Liturgijoje. Be to, egzekvijos atliekamos kapinėse, prie karsito. Tuo tarpu Liturgija - tai Viešpaties Puota, tai dalyvavimas Karaliaus Vaišėse, kurių centre - Pats Viešpats. Priimdami Švenčiausiuosius Slėpinius susivienijame su Pačiu Dievu. Mūsų maldos už artimuosius šiose Vaišėse tam tikra prasme daro juos šių Vaišių dalininkais. Tad jeigu norite daugiau pasimelsti už mirusius jų atminimo dieną (mirties, gimimo, vardo dieną), geriausia dalyvauti Liturgijoje ir priimti Švenčiausiuosius Slėpinius. Namuose galime paskaityti Psalmyną paminėdami mirusįjį. Tą dieną tiktų ir duoti išmaldą kartu prašant pasimelsti už išėjusįjį.

- Dažnai stebiu, kaip per išpažintį tėveliai kažką ilgai aiškina atliekantiems išpažintį, kalba su jais. O kai aš prieinu ir pasakau savo nuodėmes, tai mane padengia epitrahile ir sako maldą. Gal aš ką nors darau netinkamai?

Marija

- Gerbiamoji Marija, jeigu tėvelis nieko neklausia, veikiausiai viską darote tinkamai. Jeigu kiltų klausimų, dvasininkas tikrai juos užduotų. Tačiau turiu jums pasakyti, kad išpažintis vykstant Liturgijai - tai nonsensas (man atrodo, kad kalbate būtent apie tokią iš-

pažintį). Apie tai nemažai kalbėjo ir Patriarchas, ir Sinodas, ir daugelis gerbiamų religinių rašytojų. Liturgija - tai Viešpaties Puota, iškilmingo buvimo Dievo akivaizdoje laikas, kai esame su mūsų Dangiškuoju Tėvu ir dalyvaujame Jo Puotoje. Šiam artumui, šiai Puotai derėtų pasiręsti: ateiti į ją jau išpažinus savo nuodėmes, o ne stumdytis nuošalyje, kai Puota jau prasidėjusi. Todėl išpažintį geriausia atlikti prieš pamaldas ar iš vakaro. Tada tikintysis gali užduoti jam rūpimus klausimus, nes Liturgija nėra tinkamiausias tam metas.

- Aš krikštijausi jau suaugęs, lyg ir „dėl kompanijos“ - kartu su mama ir broliu. Tada aš nieko nežinojau ir nesupratau, kas vyksta, todėl, žinoma, negaliu sakyti, jog to vyksmo metu nutariau savo gyvenimą skirti Kristui. Dėl šios priežasties kyla klausimas: ar mano krikštas tikras?

Andriejus

- Brangusis Andriejau, jūsų krikštas tikras. Be abejo, tam, kad galėtume deramai suvokti, ką teikia Kristaus Kryžiaus žygdarbis, reikia tikėjimo. Krikšto Slėpinys mus atnaujina, gelbėja nuo nuodėmės, teikia Šventosios Dvasios malonę. Pasikrikštiję gauname būsimų dorybių ir mūsų atsaima-

nymo pradmenį, sėklą. Bet gyvendamas kaip netikintysis, žmogus netenka Krikšto dovanų. Tiesa, ne visiškai. Jas atgaivina vadinamoji „perkrova“, kai pradeda gyventi kitaip: vadovaujantis Kristaus įsakais, Jo žodžiais. Tikėjimas - tai ne pritarimas informacijai, kad Dievas yra. Tikėjimas tikras, kai netikintis asmuo pažvelgęs į mus tars: „Taip, Dievas yra!“

- Kodėl reikia bučiuoti dvasininko ranką? Tai kažkoks keistas, nešiuolaikiškas paprotys. Na, kodėl aš, jauna mergina, turiu bučiuoti ranką svetimam vyriskui?

Julija

- Gerbiamoji Julija, šio nešiuolaikiško papročio esmė - tiesiog pagarba dvasininkui kaip dvasios tėvui. Mūsų Bažnyčios tradicijos formavosi Rytuose, kur buvo įprasta bučiuotis susitikus. Nenuostabu, kad šis paprotys išliko, nes tai meilės ženklas - tos meilės, kurios įsaką davė Pats Viešpats, sakydamas: „Iš to visi pažins, kad esate Mano mokiniai, jei mylėsite vieni kitus“ (Jn 13, 35). Tos meilės, kurią turėjo omenyje apaštalas Paulius, ragindamas: „nuoširdžiai mylėkite vieni kitus broliška meile, lenktnyiaukite tarpusavio pagarbą“ (Rom 12, 10). Šią temą jis plėtojo ir lai-

ke kolosiečiams (Kol 3, 12-16). Todėl jūs galite pamatyti ne tik dvasininko rankos pabučiavimą, bet ir tikinčiųjų abipusius bučiūnius. Bažnyčia - tai tikinčiųjų šeima, Kurios Galva - Pats Viešpats. Na, bet paprotys bučiuoti ranką - savanoriškas. Tad jeigu jūs jos nebučiuojate, joks dvasininkas jūsų nepasmerks.

- Kiek laiko kasdien reikia skirti maldai? Jei galima, nurodykite konkrečiai, kiek ryte, kiek vakare ir kiek dieną.

Svetlana

- Gerbiamoji Svetlana, malda - tai bendravimas su gyvuoju Dievu. Viena vertus, yra nustatytos ryto ir vakaro maldos, ugdančios maldingąją būseną, padedančios melstis. Kita vertus, šių maldų turinys ir apimtis gali keistis priklausomai nuo mūsų gyvenimo realijų, savijautos ir nuodėmklausio rekomendacijų. Bendrai paėmus, aš patarčiau nenukrypti nuo ryto ir vakaro maldų, pateiktų maldyne, o dieną - kreiptis į Dievą trumpai, paprastomis maldomis, pavyzdžiui, vadinamosios Jėzaus maldos žodžiais. O detaliau apie tai pakalbėkite su nuodėmklausiu.

Klausimus galima siųsti į redakciją įprastu arba elektroniniu paštu, arba per Vilniaus ir Lietuvos arkivyskupijos Facebook puslapį.

BAŽNYTINIS KALENDORIUS. SPALIS.

PIRMADIENIS	ANTRADIENIS	TREČIADIENIS	KETVIRTADIENIS	PENKTADIENIS	ŠEŠTADIENIS	SEKMADIENIS
LIETUVOS ŠVENTŪJŲ PAGARBIMO DIENOS: 7 Šv. vienuolis, išpažinėjas Leontijus (Karpovičius), Vilniaus archimandritas (1620 m.). 9 Šv. hierarchas Tichonas , Maskvos ir visos Rusijos Patriarchas (1989 m.; kanonizavimas). 11 Šv. teisią mergelė Juliona , Alšėnų kunigaikštystė (XVI a.). 12 Šv. kankinys, hierarchas Joanas , Rygos arkivyskupas (1934 m.). 16 Šv. hierarchas, išpažinėjas Agafangelas , Jaroslavlio metropolitas (1928 m.). 18 Šv. vienuolis, išpažinėjas Gavrijilas (Igoškinas; 1959 m.). 18 Šv. vienuolė Charitina , Lietuvos kunigaikštystė (XIII a.). 18 Šv. hierarchas Aleksijus , Kijivo, Lietuvos ir visos Rusijos metropolitas, stebukladaris (XIV a.). 18 Šv. hierarchas Kiprijonas , Kijivo, Lietuvos ir visos Rusijos metropolitas (XIV a.). 18 Šv. hierarchas Fotijus , Kijivo, Lietuvos ir visos Rusijos metropolitas (XV a.). 19 Šv. kankinys Nikiforas , arkidiakonas (1599 m.).			5 Šv. pranašas Jona (VIII a. pr. Kr.). Šv. kankinys, hierarchas Fokas , Sinopės vyskupas (117 m.).	6 Garbingojo, Šlovingojo Pranašo , Pirmtako ir Viešpaties Krikštytojo Jono Pradėjimas. Šv. hierarcho Inokentijaus , Maskvos metropolito kanonizavimas (1977 m.).	7 Šv. pirmoji kankinė, apaštalam lygi Teklė (I a.). Šv. vienuolis, išpažinėjas Leontijus (Karpovičius), Vilniaus archimandritas (1620 m.).	8 18-ta savaitė po Sekminių. Šv. vienuolė Eufrosinija Aleksandrietė (V a.). Šv. vienuolio Sergijaus , Radonežo igumeno (1392 m.).
9 Šv. apaštalo ir evangelisto Jono Teologo užmigimas (II a. pradžia). Šv. hierarchas Tichonas , Maskvos ir visos Rusijos Patriarchas (1989 m.); paskelbimas šventuoju.	10 Šv. kankinys Kalistratas ir jo kariauna: Gimnazijus ir kiti (304 m.). Šv. vienuolis Savatijus Solovkietis (1435 m.).	11 Šv. vienuolis Charitonas išpažinėjas (apie 350 m.). Šv. teisią mergelė Juliona , Alšėnų kunigaikštystė (XVI a.).	12 Šv. vienuolis Kiriakas atsiskyrėlis (556 m.). Šv. kankinys, hierarchas Joanas , Rygos arkivyskupas (1934 m.).	13 Šv. kankinys, hierarchas Grigalius , vyskupas, Didžiosios Armėnijos švietėjas (apie 335 m.). Šv. hierarchas Michailas , pirmasis Kijivo metropolitas (992 m.).	14 Švenčiausiosios Dievo Gimdytojos , mūsų Valdovės ir Visada Mergelės Marijos Globa . Šv. apaštalas, vienas iš 70-ties, Ananijus (I a.).	15 19-ta savaitė po Sekminių. Šv. kankinys, vienuolis Kiprijonas , Šv. kankinė Justina ir šv. kankinys Teoktistas (304 m.).
16 Šv. kankinys, hierarchas Dionisijus Areopagitas , Atėnų vyskupas, presbiteris Rustikas ir diakonas Eleuterijus (96 m.). Šv. hierarchas, išpažinėjas Agafangelas , Jaroslavlio metropolitas (1928 m.).	17 Šv. kankinys, hierarchas Jerofejus , Atėnų vyskupas (I a.).	18 Šv. vienuolė Charitina , Lietuvos kunigaikštystė (XIII a.). Šv. hierarchai, Kijivo, Lietuvos ir visos Rusijos metropolitai Aleksijus (XIV a.), Kiprijonas (XIV a.) ir Fotijus (XV a.). Šv. vienuolis, išpažinėjas Gavrijilas (Igoškinas; 1959 m.).	19 Apaštalas Tomas (I a.). Šv. kankinys Nikiforas , arkidiakonas (1599 m.).	20 Šv. kankiniai Sergejus ir Bakchas (290 – 303 m.). Šv. Dievo Motinos Pskovo Pečervos ikona, vadinama „Meilumu“, „Svelnumu“ (1524 m.).	21 Šv. vienuolė Pelagija (457 m.). Šv. vienuolis Dosifėjus Pskovietis (Verchneostrovskis; 1482 m.).	22 20-ta savaitė po Sekminių. VII Visuotiniame Bažnyčios Susirinkime (787 m.) dalyvavusių šventųjų tėvų atminimas. Šv. apaštalas Jokūbas (I a.).
23 Šv. kankiniai Jevlapijas ir Jevlapija (303 – 311 m.). Šv. vienuolis Ambrosijus Optietis (1891 m.).	24 Šv. apaštalas Pilypas , vienas iš septynių diakonų (I a.). Šv. vienuolis Teofanas , išpažinėjas, kanonų kūrėjas, Nikėjos vyskupas (apie 850 m.).	25 Šv. kankiniai Provas , Tarachas ir Andronikas (304 m.). Šv. vienuolis Kozmas , Majumo vyskupas, kanonų kūrėjas (apie 787 m.).	26 Šv. Dievo Motinos Iverijos ikona.	27 Šv. kankiniai Nazarijus , Gervazas , Protazas , Celsijus (54 – 68 m.). Šv. vienuolė Paraskevė – Petka , Serbietė (XI a.).	28 Demetrijaus „Tėvų šeštadienis“ . Šv. vienuolis Eufemijus Naujasis , Tesalonikietis (898 m.). Šv. Dievo Motinos ikona „ Duonos Gausintoja “.	29 21-ta savaitė po Sekminių. Šv. kankinys Longinas , Simtininkas , buvęs prie Viešpaties Kryžiaus (I a.).
30 Šv. pranašas Ozėjas (820 m. pr. Kr.). Šv. kankinys, vienuolis Andriejus Kretietis (767 m.).	31 Šv. apaštalas ir evangelistas Lukas (I a.).	1 LAPKRITIS 1 Šv. pranašas Joelis (800 m. pr. Kr.). Šv. kankinys Uaras ir su juo septyni Krikščionybės skleidėjai, mokytojai (apie 307 m.).		TITULINĖS ŠVENTĖS: 8 Šv. vienuolio Sergijaus Radonežiečio garbei pašventos Vieksnių gyvenvietės ir Pabrados šventovės 14 Šv. Dievo Motinos Globos ir šv. Mikalojaus garbei pašventa Klaipėdos šventovė 14 Šv. Dievo Motinos Globos garbei pašventos Kruonių ir Inturkės šventovės 26 Šv. Dievo Motinos Iberijos ikonos garbei pašventa Palangos šventovė		

Tęsiasi Šalčininkų šventovės statyba

Olegas PRISTAVKO
Šalčininkų šventovės Tichono cerkvės klebonas

Štai jau du mėnesiai ant Šalčininkų mieste statomos Šv. Tichono šventovės kupolo spindi Kryžius. Parapijos vardu nuoširdžiai dėkoju visiems, kas pagal galimybes parėmė ir teberemia šį tikrai šventą ir Dievui malonų darbą - Jo šventovės statybą.

Po to, kai buvo iškeltas Kryžius ant kupolo ir naujojoje šventovėje įvyko Dieviškoji Liturgija, kurią celebravo metropolitas Inokentijus, statomoje cerkvėje reguliariai vyksta pamaldos. Parapijiečiai nori čia melstis iki šalčių. Apsilankius

hierarchui ordinarui neilgai trukus buvo užsakyti langai ir durys. Naujojoje šventovėje „atsiskleidė“ akustika, tapo šviesiau ir šilčiau.

Nors nepalyginti geriau, maloningiau tarnauti šioje, tegul ir nebaigtoje statyti šventovėje, bet nori nenori teks grįžti į mažutį maldos namų pastatą, kuriame pamaldos vyko 25 metus: naujoji šventovė dar neapšiltinta, todėl žiemą pamaldos vyks senoje vietoje.

Parapija iškėlusį sau tikslą per žiemą sukaupti tiek lėšų, kiek reikia naujosios šventovės fasado apšiltinimui ir jos šildymui. Reikia pasakyti, jog kasmet parapija sulaukia visos įmanomos paramos ne tik iš arkivyskupijos, bet ir iš savivaldybės. Mes labai tai vertiname ir esame dėkingi mūsų merijai už pagalbą ir už geranoriškumą.

2025 metais parapija minės savo trisdešimties metų sukaktį, o visa mūsų Bažnyčia - šimtą metų nuo šventojo hierarcho Tichono, mūsų parapijos Dangiškojo globėjo, mirties. Norėtume, kad šias iškilmes švęstume naujojoje cerkvėje, ir jau

► Hierarchas Liturgiją celebravo nors ir nebaigtoje statyti, bet ikonostaso ikonomis papuoštoje šventovėje. Ikonostasą šv. Tichono parapijai padovanojo Mikniškių bendruomenė. Jolitos Seredaitės nuotr.

dabar pradėdame joms ruošti.

O tuo tarpu visus kviečiame į labdaros koncertą. Programoje - dvasingos giesmės ir eilėraščiai. Atlikėjai - rusų dainų ansamblis

„Verėja“, vadovaujamas Snežanos ir Antono Prokopovičių. Koncertas vyks mūsų šventovėje spalio 8, sekmadienį, po Liturgijos, 11 val. Laukiame jus!

Auką Šalčininkų m. šv. Tichono šventovės statybai galima pervesti pasinaudojus šiais rekvizitais: Šalčininkų stačiatikių šv. Tichono parapija, LT 094 010 044 400 000 827.

Prieš 130 metų: „Tėvo Joano Kronštatiečio apsilankymas Vilnios mieste“

Lygiai prieš 130 metų, 1893 m. spalio 17 (pagal seną stilių - spalio 4), Vilnius (tuomet jį vadinta „Vilna“), leidinio „Vilneskij Vestnik“ teigimu, patyrė „retas ir iki tol neregėtas dvasinės iškilmes“. Miestą „savo apsilankymu pagerbė“ šventasis teisusis Joanas Kronštatietis. Beje, jį jau tada taip ir vadino: ne pavarde, o „tėvu Joanu Kronštatiečiu“ (jis tarnavo Kronštate). Taip buvo priimta vadinti tik šventuosius.

Atkurti apsilankymo eigą mums padėjo vėliau atspausdinta brošiūra, kurią sudarė kelių leidinio „Vilneskij Vestnik“ 1893 m. numerių straipsniai.

Baigiantis minėtų metų rugšėjui pasklido žinia, kad tėvas Joanas keliaus į Varšuvą, todėl daugybė žmonių rinkosi Vilnios geležinkelio stotyje ir pasitikdavo visus iš Peterburgo į Varšuvą vykstančius traukinius, kurie trumpam čia sustodavo. Žmonės tikėjosi nors akies krašteliu žvilgtelėti į garsųjį pamokslininką. Nieko daugiau nė nebuvo galima tikėtis, nes iš anksto buvo žinoma, kad traukinys čia stovės tik pusę valandos. Galiausiai tapo žinoma, kad Joanas Kronštatietis atvykska spalio 4.

Šioje istorijoje tam tikras vaidmuo tenka atsitiktinumui: Kronštato ganytojas, vykdamas į Lesnino vienuolyną, paprasčiausiai įsėdo ne į tą traukinį. Jis pats apie tai užsiminė Vilnios Nikolajaus parapijos cerkvės klebonui Mitrofanui Pomerancevui. Šis dvasininkas specialiai išvyko į tuometinius Svencianus (dabar - Švenčionys) pasitikti šioje stotyje t. Joaną, tikėdamasis sulaukti „tėviško, malonaus pokalbio“ su juo.

► Šventasis teisusis Joanas Kronštatietis.

Toks pokalbis įvyko, ir jo metu paaiškėjo, kad dėl klaidos tėvui Joanui teks išbūti Vilnioje iki 7 val. vakaro.

Tėvas Mitrofanus negalėjo patikėti savo laime: jo pašnekovas

ne tik pareiškė norą aukoti Liturgiją jo šventovėje, bet it paprašė leidimo apsistoti jo namuose.

Traukinio atvykimas į Lietuvos sostinę pagrįstai buvo pabandintas „tikru biblijinu paveikslu“:

„sveiki ir ligoti, turtingi ir vargšai, likimo nuskriaustieji ir laimingi savo kasdieniniu gyvenimu, bet ieškantys dvasinės paguodos, - visi vieningai ir vienuodai troško, kad juos palaimintų Dievo žmogus“.

Visų detalių, pateiktų brošiūroje negalime atpasakoti dėl jų gausos ir vietos laikraštyje stokos. O ta gausa išties stebina: net neįmanoma suprasti kaip tėvas Joanas vos per kelias valandas sugebėjo aplankyti tiek daug vietų ir susitikti su tokia daugybe žmonių.

Tėvas Mitrofanus iš stoties nuvežė tėvą Joaną į savo butą prie šv. Nikolajaus cerkvės. Ten svečio laukė minia žmonių.

Netrukus t. Joanas jau aukojo Dieviškąją Liturgiją Nikolajaus šventovėje. Brošiūroje jos eigai aprašyti skirti keli puslapiai: „Presbiterija išties buvo Dangus žemėje“, „regėjos, kad Dangaus galybės sklando po nedidelės Nikolajaus šventovės skliautais...“

Po pamaldų t. Joanas grįžo į cerkvės namus ir apsilankė protojerėjaus Joano Šverubovičiaus bute. Šis kunigas - vėliau išgarsėjusio aktorius Vasilijaus Kačalovo tėvas (atminimo lentą nuo namo, kur gyveno Kačalovas, savivaldybė ką tik nutarė pašalinti).

Po arbatėlės t. Joanas nuvyko į Švč. Trejybės vienuolyną (dabar ten unitų šventovė) ir jo teritorijoje esančią dvasinę seminariją. Švč. Trejybės šventovėje t. Joanas įėjo į Presbiteriją, užsidėjo epitrahilę ir, išėjęs iš presbiterijos su kryžiumi rankose, pagarbiai pabučiavo „stebuklingąją Dievo Motinos ikoną“ (būtent čia, Šven-

čiausiosios Trejybės šventovėje, tuomet buvo Vilniaus Dievo Motinos ikona; jos kopija, kuriai tikintieji taip pat reiškia pagarbą, dabar yra Šventosios Dvasios vienuolyno katedroje.

Po susitikimo su seminarijos rektoriumi ir su seminaristais, t. Joana rektorius pakvietė papiepti. Po pietų svečias apsilankė namuose, kur sirgo vaikelis, o iš ten nuvyko į generalgubernatoriaus rūmus (dabar tai prezidentūra), kur Joanas Kronštatietis „ilgokai bendravo su p. generalgubernatoriumi, generolu leitenantu, senatoriumi Orževskiu ir su jo sutuoktine“.

Iš rūmų t. Joanas nuvyko į „Darbštumo namus“ (Dom Trudoliubija) - to meto socialinę įstaigą, kur spėjo sugužėti „masė publikos“. Po to ganytojas aplankė dar vieną šeimą ir pasimeldė, kad pasveiktų sergantis vaikelis. Tai atlikęs t. Joanas iškeliavo į „Trinopolį“ - kur tuo metu buvo stačiatikių hierarcho užmiesčio rezidencija, ir ten buvo supažindintas su hierarchu ordinaru. Į šią rezidenciją teko važiuoti šv. Jurgio (dabar - Gedimino) prospektu. Tada ten stovėjo šv. Aleksandrui pašvęsta koplyčia (dabar toje vietoje - paminklas Vincui Kudirkai). Tėvas Joanas apsilankė koplyčioje, vėliau - Šnipiškių priemiestyje statomoje cerkvėje su mokykla (tai dabar gerai vilniečiams žinoma šv. Archangelo Mykolo šventovė). Joanas Kronštatietis, sustojęs prie statomos cerkvės, įėjo į jos vidų, pasimeldė ir nuodugnai aprašė šios statybos reikalus.

Maksimas ROGALSKIS

Jono Krikštytojo ikona

Protojerejus Josifas ZETEŠVILIS
Visagino apskrities dekanas

Dešimtojo dešimtmečio pradžioje į dešinę nuo Vilniaus Šventosios Dvasios vienuolyno vartų buvo religinių prekių parduotuvė. Lankydamasis Vilniuje beveik visada ten užsukdavau nupirkti smilkalų, angliukų ar dar ko nors.

Tie apsilankymai būdavo gana dažni, nes energija liejosi per kraštus, o mūsų nedideliame mieste man iš pradžių buvo ankšta, nes iki tol visada gyvenau dideliuose: Tbilisyje, Suchumyje, Rygoje, Maskvoje, o kurį laiką ir Vilniuje. Todėl visada atsirasdavo priežasčių vykti į sostinę. Buvo dar viena priežastis, dėl kurios magėjo užsukti į tas „Religines prekes“: didelė, viršuje užapvalinta Viešpaties Pirmtako ir Krikštytojo ikona, matyt, iš ikonostaso. Ten buvo ir daugiau ikonų, pavyzdžiui, labai puošni Serafimo Saroviečio ikona. Teko girdėti, kad tos parduotuvės savininkas sovietmečiu, kaip ir Vladimiras Solouchinas bei daugelis kitų, rinko „juodąsias lentas“ žmonių apleistose ar su Dievu kovojusių žmonių išniekintose cerkvėse.

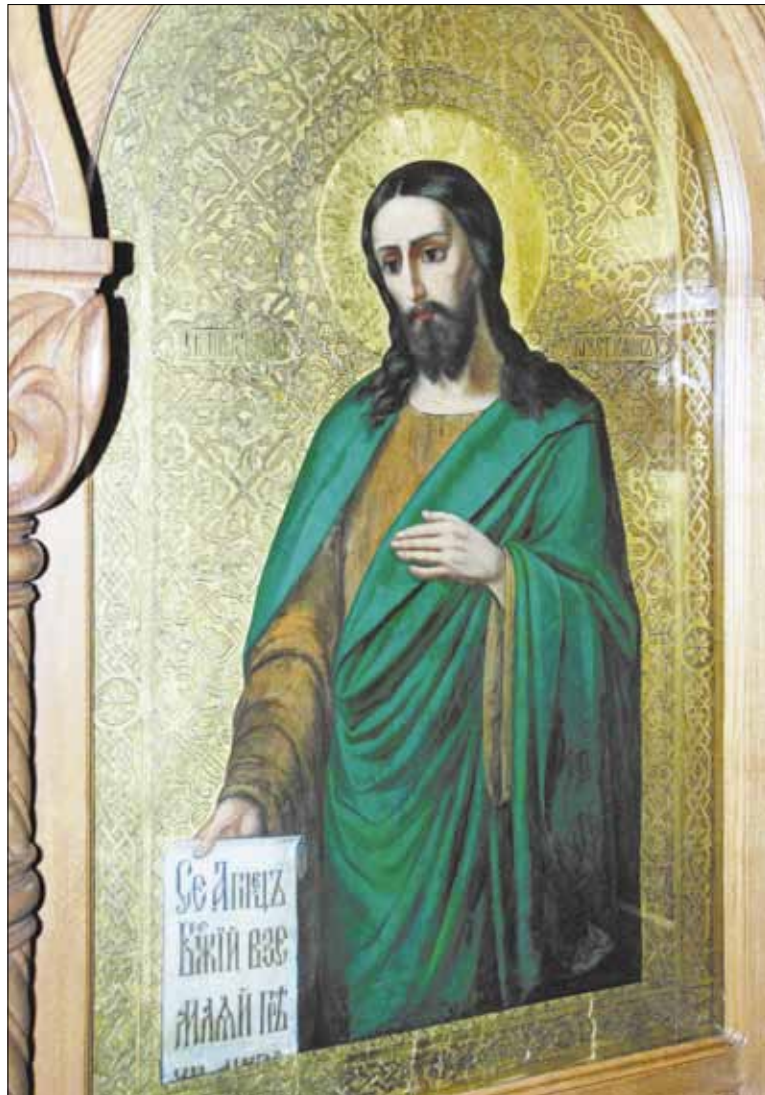
Aš apskritai nesu abejingas ikonoms - ir kaip šventenybėms, ir kaip artefaktams. O Jono Krikštytojo ikona man buvo ypač patraukli. Viešpaties Pirmtaku ir Krikštytojui pašventėme mūsų šventovę - naują, kurią iš pradžių puošė daugiausia spausdintos ikonos. Na, o ta, tegul ir nelabai sena, bet iki revoliucijos tapyta ikona, galėjo suteikti mūsų susivienijimui išnykusios krikščioniškosios civilizacijos dvasios. Juk 1917 m. revoliucija buvo ne tik politinė ar dar kokia nors (nesvarbu, kokia). Pirmiausia tai buvo dvasinė katastrofa, kuri visur paliko pėdsaką - įskaitant ir ikonų tapybą.

O tada ypatingai daug dėmesio skyriau būtent Jonui Krikštytojui - mūsų šventovės globėjui. Kiek jėgos leido, stengiausi per teikti savo požiūrį ir naujiesiems broliams ir seserims. Progu tam nestigo, nes metų eigoje Jonui Krikštytojui, jo tėvams bei jo santykiams su Viešpačiu skirta nemažai švenčių. Be to, tiesiogiai ar netiesiogiai su Jonu Krikštytoju susiję ir nemažai Evangelijos tekstų - pranašiškių, pamokamų, rūsčių ir jaudinančių. Jonas moko didžiai gerbti ir mylėti Sužadėtinį ir Avinėlių. Taip Jonas vadina Kristų, Kuris taip pat moko gerbti ir mylėti Savo Pirmtaką, Krikštytoją ir draugą.

Su Krikštytoju susiję Evangelijos įvaizdžiai bei posakiai teikė man įkvėpimo, žadino mintį, skatino pamokslauti kiek įstengiau pagaviai... Praėjo du dešimtmečiai po to, kai tarnavau Pranašui pašvęstoje šventovėje, bet slėpingas artumas su juo nepaisant laiko šydo, iki šiol neišblėso iš atminties.

...Kiekvieną sykį, apžiūrėjęs minėtos parduotuvės prekes, aš būtinai pereinavau į kitą jos kambarį, kur buvo ikonos, ir su-

bino kunigas vienuolis Meletijus iš Šventosios Dvasios vienuolyno. Su tėvu Meletijumi buvau spėjęs susidraugauti devynis mėnesius gyvendamas vienuolyne. Jis taip pat lankėsi Kęstučio parduotuvėje ir net nupirko ten mūsų šventovei senovinį medinį krucifiksą aukurai - jis ir dabar stovi ant aukuro Šv. Panteleimonui skirtoje navoje. Tėvas Meletijus pranešė, kad parduotuvės šeimininkas nori pakalbėti su manimi dėl ikonos. Sėdęs į automobilį išvykau į Vil-

► Tai ta pati Jono Krikštytojo ikona. Ji tebėra Visagino m. Jono Krikštytojo Gimimui pašvęstoje cerkvėje.

stodavau priešais Krikštytojo paveikslą. Kartą taip bestovėdamas susipažinau su parduotuvės savininku, maždaug mano bendraamžiu, lietuviu Kęstučiu. Be kita ko, pasakiau, jog esu Jono Krikštytojo Gimimui pašvęstos šventovės klebonas ir norėčiau, kad joje būtų tokia ikona. Tačiau dabar ji mums neperkama. Šeimininkas sutiko kiek sumažinti kainą, bet ji tebebuvo didelė. Pagalvojęs nutariau pasiūlyti šeimininkui išeitį: sumokėti nedidelę dalį sumos išsyk, o po to dalimis per metus mokėti tai, kas liks nesumokėta. Ši idėja man pačiam labai patiko, ir buvau tikras, kad ir parduotuvės savininkas jai pritaris. Vis dėlto nutariau paklausti, ką apie tai mano tėvas Leonidas (Gaidukevičius). O jis gal tik kokią sekundę pagalvojęs, tarė: „Ne! Taip - neverta“. Aš kiek sutrikau išgirdęs tokį atsakymą, bet besąlygiškai sutikau: ne, tai ne. Teliko kiek vilties dėl to „taip - neverta“.

Nežinau kiek laiko praėjus, gal kelioms savaitėms, man paskam-

nių. Jei neklystu, jį vairavo parapijietis Viktoras Kovalenko.

Nusilenkęs Vilniaus kankiniams, pasukau į parduotuvę. Šeimininką iškvietė iš kabineto, ir aš pasirošiau naujų ikonų pirkimo sąlygų aptarimui. Bet jis, nesileisdamas į ilgas kalbas, įėjo už prekystalio, nukabino nuo sienos trokštamą ikoną ir, pastatęs priešais mane, tarė: „Pasiimkite!“. Aš sutrikau: „Net neturiu, į ką ją dėti. Netrukus grįšiu!“. Nuskubėjęs į vienuolyną, išprašiau, kad duotų švrią paklodę ir grįžau į parduotuvę. Perduodamas ikoną šeimininkas paprašė pasimelsti. Jo penkerių metų dukrytės Santos laukė širdies operacija.

Kokia džiugi buvo kelionė namo! Aš sėdėjau automobilyje laikydamas ikoną, nors ir įsuktą į paklodę, bet veidu į priekį. Buvo apėmęs jausmas, kad pats Jonas Krikštytojas mums padovanojo save...

Santai dabar turėtų būti apie 30 metų. Tesaugo Viešpats ją, jos tėvą ir jų šeimą bei mus visus dėl šventojo Krikštytojo maldų!

Gailestingumo seserys aplankė globos namų gyventojus

► Šv. vienuolės Charitinos Lietuvaitės Seserija gailestingumo darbus gausina jau devintus metus.

Rugsėjo 28, ketvirtadienį, Šv. vienuolės Charitinos Lietuvaitės Seserijos gailestingumo seserys kartu su dvasininkais Olegu Šliachtenko ir Pavelu Kostiučenko lankėsi Vilniaus „Antavilių“ pensionate, kurio 28 globotiniai atliko išpažintį ir priėmė Švenčiausiuosius Slėpinius.

Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios atstovai pasveikino Antavilių globos namų darbuotojus su profesine švente - Lietuvos socialinių darbuotojų diena ir padėkojo jiems už bendradarbiavimą.

Kiek anksčiau, rugsėjo 25, gailestingumo seserys pabuvojo Vilniaus pensionate „Sevilis“. Ten kunigas Andrejus Šiškinas priėmė 12 tikinčiųjų išpažintį ir suteikė jiems Švenčiausiuosius Slėpinius. Socialinių darbuotojų Dienos proga

Šventosios vienuolės Charitinos Lietuvaitės Seserijos vyresnioji sesuo Liudmila Kalošina įteikė pensionato darbuotojams gėlių.

Prieš tai - rugsėjo 19 ir 14 - gailestingumo seserys aplankė savo globotinius, gyvenančius Vilniaus rajone, „Senevitos“ ir „Prūdiškių“ socialinės globos namuose. Išpažinties ir Švenčiausiųjų Slėpinių suteikimo Slėpinius atliko kunigas Ruslanas Lomako ir kunigas vienuolis Tichonas (Fokinas).

Šventosios vienuolės Charitinos Lietuvaitės Seserija įkurta prieš 9 metus. Jos narės atlieka savanorišką socialinę tarnystę, įskaitant rūpinimąsi įvairių globos namų gyventojais. Dabar Seserijoje yra 23 gailestingumo seserys, dar dvi kandidatės rengiasi priėmimo į Seseriją apeigai.

Jaunieji stačiatikiai kviečia į kaukių balių

Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios jaunimo reikalų skyrius kviečia panirti į kaukių balius atmosferą. Renginys vyks spalio 22 d., 15.00, muzikinio teatro Legendos Klubas patalpose (Vilnius, Kalvarijų g. 85).

Programoje - renginio atmosferos muzika, šokėjų ir muzikantų pasirodymai. Atėjusieji galės papuošti savo kaukę, daugiau sužinoti apie kaukių atsiradimą ir istoriją. Be to, kaukių balius dalyviai galės išmokti

šokti ir dalyvauti loterijoje. Bus speciali vieta ir mažesniems vaikams.

Renginys vyks rusų kalba. Jo dalyvių amžius neribojamas.

Prašome vadovautis vakaro aprangos kodu (kaukės sveikintinos). Auka - 15 eurų (vaikams iki 10 metų imtinai įėjimas nemokamas).

Kvietimus galima įsigyti teatro patalpose prieš renginį.

Organizatoriai prašo iš anksto registruotis užpildant anketą; adresas: www.youth.lt

Jūrinė šventovė uostamiestyje

Spalio 14 dieną titulo dieną mini įspūdingoji mūsų arkivyskupijos šventovė - Globos ir Mikalojaus cerkvė, esanti Klaipėdoje, nes viena jos nava skirta Švenčiausiosios Dievo Gimdytojos Globai.

Idėja uostamiestyje statyti šventajam vyskupui Mikalojui Myriečiui pašvęstą cerkvę gimė paskutinę praėjusio amžiaus dekadą, ir tai, be abejo, nebuvo atsitiktinumas. Visuose dideliuose pasaulio uostamiestyse yra šventovių Mikalojaus Myriečio garbei, nes jis jūrininkų ir keliautojų globėjas. O ženkliai Klaipėdos gyventojų dalis - stačiatikybę išpažįstantys krikščionys, ir daugelis jų vienaip ar kitaip susiję su jūra. Kartu stačiatikiai labai tiki tuo, kad visi mes - žemės gyventojai - esame globojami ir saugojami Švenčiausiosios Dievo Gimdytojos. Abu šie faktoriai pasitaravo tam, kad šiame mieste atsirastų šventovė Švenčiausiosios Dievo Gimdytojos Globos (rus. „Pokrov“) ir šventojo vyskupo Mikalojaus (rus. Nikolaj) garbei.

Idėjos, kad reikia statyti tokią šventovę, ištakos siejamos su šiais dvasininkais: archimandritu Antonijumi (Buravcevu), Klaipėdos apskrities dekanu, ir protojerėjumi Ilija Šapiro, kuriam teko imtis pirmų, nelengvų darbų, siekiant, kad būtų pastatyta Globos ir Mikalojaus šventovė. Projekto autoriumi tapo rusų architektas Dmitrijus Borunovas.

Šventovės architektūrinis pagrindas - kryžiaus kupolinė konstrukcija, kuri būdinga stačiatikių šventovėms. Cerkvės pastatų ansamblį sudaro dviejų navų šventovė, varpinė ir cerkvės namai. Šventovę vainikuoja du kupolai, kurių forma primena senovės Rusios karių šalmus. Kompleksą išbaigia atskirai nuo šventovės stovinti varpinė su kupolu.

Didesnės apimties nava (joje telpa iki 500 žmonių) pašvęsta Dievo Gimdytojos Globai, o mažesnė - šventajam vyskupui Mikalojui Myriečiui. Abi navos sudaro dviejų atskirų, glaudžiai priartintų, šventovių įspūdį.

Klaipėdos Globos ir Mikalojaus cerkvė pasižymi daugeliu išskirtinių dalykų. Pirmiausia, tai viena iš dviejų „naujų“ mūsų arkivyskupijos šventovių: ji pastatyta visai neseniai: pradėta 2000 metais ir baigta 2018. Dar prieš patvirtinant statybos planą būsimos šventovės vietoje prasidėjo reguliarios intencinės pamaldos.

Pirmą sykį jos įvyko 1998 metų spalio 14, Dievo Motinos Globos dieną. Nuo tada ten ir vyko pamaldos bei bendros maldos.

Iškilmingas būsimosios šventovės pirmojo pamatų akmenų padėjimas įvyko 2000 metais, liepos 13 d. Į šį akmenį, be kita ko,

buvo įmontuotos šventųjų Vilniaus kankinių Antonijaus, Joano ir Eustachijaus relikvijų dalelės. O būsimųjų Altorių vietose buvo pastatyti du aukšti mediniai kryžiai.

Per akmenų padėjimo apeigas netikėtai pakilęs vėjas išsklaidė miestą užguliusius švininius debesis, ir atsivėrė dangaus žydrynė, o ryški neįprastos formos vaivorykštė pusračiu apjuosė pro debesis pasirodžiusią saulę. Toks neįprastas gamtos reiškinys labai maloniai nuteikė visus apeigų dalyvius.

Kol nebuvo vandentiekio, vandenį vežiojo iš Visų šventųjų cerkvės. Kad bent kiek būtų galima sutaupyti, tikintieji savanoriai patys montavo pastolius, dalyvavo nulinio ciklo darbuose.

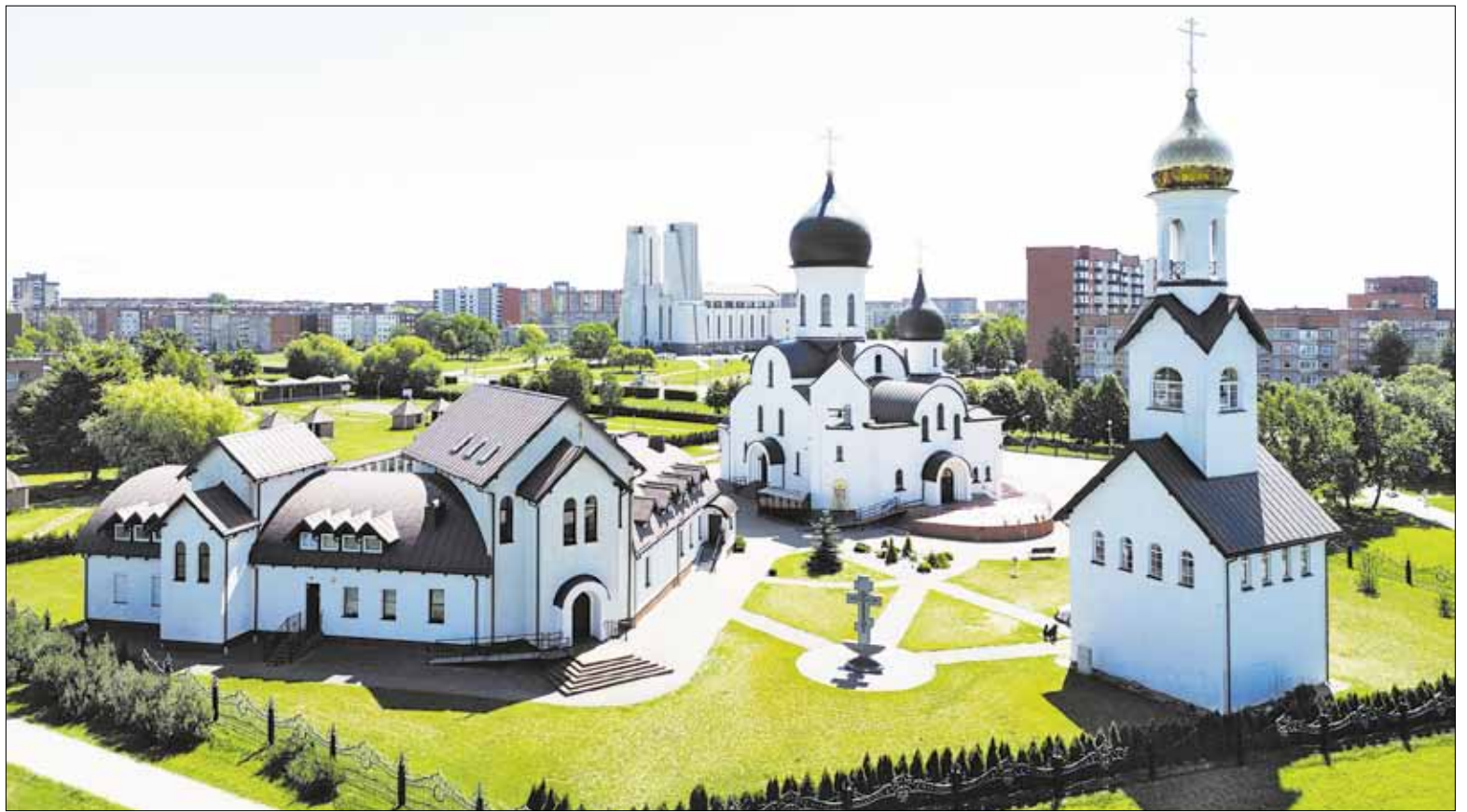
Pastatas dar buvo statomas, o 2001 metų gruodžio 12 d. jame, mažojoje Mikalojaus navoje, įvyko pirmosios pamaldos bažnyčios pastate - Vakarinė. O kitą dieną toje pačioje vietoje buvo švenčiama Dieviškoji Liturgija. Laikinas stogas, laikinas ikonostasas ir amžinoji Bekraujė auka, atnašaujama už visus ir už visa.

jos namų statybos darbai, kryžių iškėlimas virš kupolų, varpų kabimas, nuolatinių ikonostasų montavimas, vidaus ir išorės puošimo darbai, šventoriaus aptvaras įrengimas - visa tai tęsėsi iki 2018 metų.

Klaipėdos Globos ir Mikalojaus šventovės tapybos darbų masė, grožis ir unikalumas - trečiasis įsidėmėtinas momentas, kuris nusipelno atskiro, išsamaus aptarimo, o šio straipsnio apimtis tam per maža. Norėtume atkreipti skaitytojų dėmesį į tai, kad 2022 m. išleista knyga „Dangus žemėje“. Jos

kalė originalią, valtys formos lempelę, kuri puošia kryžių. Lempele blykčiojanti šviesa - tarsi švyturys, kviečiantis visus pas Kristų ir keliaujančius - į gimtuosius namus. 2015 m. gegužės 22 pagerbimo, nusilenkimo kryžius buvo iškilmingai atidengtas, dalyvaujant tiek visų miesto krikščionių konfesijų, tiek ir valdžios atstovams.

Palaiminus hierarchui ordinarui, Vilniaus ir Lietuvos metropolitui Inokentijui, Trakų vyskupas vikaras Ambrosijus 2021 metų spalio 14 pašventino ir Globos

► Ten, kur dabar iškilęs Globos ir Mikalojaus šventovės pastatų kompleksas, ne taip seniai tvyrojo plynė. Aleksiejaus Litvinovo nuotr.

Kitas puikus dalykas, susijęs su Globos ir Mikalojaus cerkve - tai, kad ji buvo statoma bendromis jėgomis. Vyko įvairiausių akcijų bei renginių, kurių metu buvo renkamos lėšos statybai. Miesto gyventojai visą šventovės statybos laiką neatlygintinai dalyvavo visuose darbuose, pradedant paties pastato statymu, įrengimu ir baigiant puošimu, tvarkymu.

Tarp įspūdingiausių renginių buvo 2000 metų Kalėdų akcija. Ją rengė Klaipėdos rusų mokyklų Asociacija ir Krikščioniškojo švietimo draugija „Žodis“. Mieste buvo platinami rinkliavos lapai, Klaipėdos dvasininkai kreipėsi į visuomenę ragindami paremti taurų sąjūdį.

Parapijiečiai nuo pat pradžių stovyvietėje atidarė mugę, kurios pelnas papildydavo statybos fondą. Žmonės nešė parduoti drabužius, namų apyvokos daiktus, be to, aukėjo savo asmenines lėšas.

Šventovės statyba vyko gana sudėtingai. Dėl lėšų stygiaus ir kitų aplinkybių 2001 m. darbus teko nutraukti beveik trejiems metams. Neužsandarintas pastatas dėl drėgmės, lietaus ir kitų negandų pradėjo po truputį irti.

Pririkė rimtų organizacinių veiksmų ir lėšų, kad 2004 metais Globos ir Mikalojaus šventovės statybos darbai būtų atnaujinti.

Dievo valia dykynėje per palyginti neilgą laiką iškilo puiki šventovė, kurioje vyksta visavertis liturginis ir parapijos gyvenimas

Palaiminus hierarchui ordinarui, Vilniaus ir Lietuvos metropolitui Chrizostomui, tam buvo skirta arkivyskupijos lėšų. Ženkliai prisidėjo ir rėmėjai: šventovės donatorius Aleksandras Popovas, kuris šią statybą rėmė nuo pat pradžios ir tęsė paramą iki visų darbų pabaigos, taip pat Vladimiras Romanovas ir kiti.

Abiejų navų, varpinės, parapi-

autorai Andriejus Fominas ir Irina Jazykova detalai pasakoja apie Globos ir Mikalojaus cerkvės architektūrą, vidaus ir išorės puošybą bei įrangą. Knygoje daugybė ryškių, kokybiškų iliustracijų. Šią knygą galima rasti arkivyskupijos šventovių bibliotekose.

Paminėsime tik tapybos darbus ant Globos šventovės vakarinės sienos, nes tai bene originaliausia ir labiausiai neįprasta jų dalis šioje šventovėje, o ir apskritai nūdienos religiniame mene. Šie darbai skirti Stačiatikybės Lietuvoje bei jos Stačiatikių Bažnyčios istorijai. Paveikslų siužetai primena parapijiečiams šlovingus ilgaamžės Stačiatikybės Lietuvoje istorijos puslapius ir didžius tikėjimo didvyrius ir jų žygdarbius.

Taip pat verta paminėti ir 2014 m. gruodžio 10 dieną šventoriuje pastatytą atminimo kryžių. Šio penkių metrų aukščio granito paminklo pagrindui suteikta inkaro forma. Paminklo autorius - vietos skulptorius Arūnas Sakalauskas. Kryžiui panaudotas Karelijos granitas. Klaipėdos kalvis Michailas Nedovedejevas iš-

šventovės Altorių. Į jo pagrindą buvo įdėta šventojo Vilniaus kankinio Joano relikvijų dalelių.

Dabar šventovėje veikia parapijos biblioteka, kurioje yra skaitytojų salė, sekmadienio mokykla vaikams ir suaugusiems, vyksta paskaitos. Jau tradicija tapo rengti taikomojo meno parodas, liaudies muzikos koncertus, vaikų šventes, viktorinas ir teminius Stačiatikybės vakarus. Šventovės klebonas - protojerėjus Grigorijus Negurica, kuriam vadovaujant buvo baigti visi Globos ir Mikalojaus šventovės įrengimo, tvarkymo, puošimo ir kiti darbai.

Klebono rūpesčiu pajūryje įsikūrusios šventovės parapijos gyvenimas ir veikla išpuoselėjo savo tradicijų.

Dievo valia dykynėje per palyginti neilgą laiką iškilo puiki šventovė, kurioje vyksta visavertis liturginis ir parapijos gyvenimas. Jis įtraukė daugybę tikinčiųjų, nes čia jie gali rasti viską, ko reikia dvasiniam gyvenimui.

Garbė Dievui už viską!

Jevgenija NEGANOVA

Kad ir kas NOTIKTŲ, visada reikia BŪTI dėkingam ir kentėti vardan Dievo. Šv. vienuolis Serafimas Sarovietis